

سیزده لایه استقراری در تپه قپان شاهین دژ شناسایی شد

با اتمام طرح لایه نگاری تپه قپان شاهین دژ که توسط هیات باستان شناسی اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری آذربایجان غربی به سرپرستی فرنگیس میرزایی، کارشناس ارشد باستان شناسی و با هدف بررسی دوره های استقراری این محوطه وسیع و مرتفع که در دو ماه گذشته انجام شد ۱۳ لایه استقراری در این محل شناسایی شد.

در این طرح که به روش step trench (لایه نگاری پله ای) انجام شد و از نقطه ثابت تا خاک بکر نزدیک به ۲۴ متر لایه نگاری شده و دوره های اسلامی، ساسانی، مانایی، عصر آهن، برنز I، II، III کالکولیتیک (عصر مس و سنگ) جدید، میانی و قدیم و نیز عصر نئولیتیک (نوسنگی) شناسایی شد که قدیمی ترین لایه استقرار این محوطه مربوط به دوره نوسنگی است که قدمت آن ۸۰۰۰ سال تخمین زده میشود. با اجرای این طرح مطالعاتی، مدارک متعددی از سکونت انسان در ادوار مختلف شامل، ابزار و تیغه های سنگی، هاون و دسته هاونهای سنگی، سوزن و درفشهای استخوانی، سردوکهای سفالی و استخوانی بدست آمده که نشانگر سیر تحول تاریخی منطقه است.

با وجود اینکه اعلام نتایج قطعی به انجام مطالعات تکمیلی و انجام آزمایش کربن 14 موکول شده ولی شواهد به دست آمده نشان می دهد که این محوطه بدون وقفه فرهنگی بطور مداوم در ادوار مختلف مورد استفاده انسان بوده است. این مطالعات همچنین نشان داد که این محوطه هزاران سال پیش مسیل رودخانه بوده و پس از خشک شدن بستر آن توسط انسانهای عصر نئولیتیک برای استقرار انتخاب شده است و به نظر می رسد چشمه ناودانی (نو چالی بلاغ) که هم اکنون از زیر این محوطه جاری است از سفره های زیر زمینی رود خانه یاد شده نشأت می گیرد.

پیش از این نیز در سال ۸۵ با انجام گمانه زنی هایی در محوطه تپه قپان شاهین دژ ظروف سفالی زرین فام متعلق به قرون سوم و چهارم هجری به دست آمد که نشانگر جایگاه این محوطه به عنوان یکی از مراکز مهم ساخت سفالینه های زرین فام است. یکی از ظروف مکشوفه از این منطقه که در آن شاهینی در حال شکار گوزن به تصویر آمده و کتیبه ای به خط کوفی بر روی آن حک شده در سال ۸۷ به عنوان نماد دهمین گردهمایی بین المللی باستان شناسی ایران که در هرمزگان برگزار شد، انتخاب شده بود. تپه قپان شاهین دژ با وسعتی نزدیک به ۱۰ هکتار در کناره شرقی زربنه رود (جغاتو) قرار دارد و در چهار خیابان اصلی شهر محاط شده است.

این سایت مهم تاریخی در سال ۱۳۸۵ به شماره ۱۵۹۰۸ در فهرست آثار ملی کشور به ثبت رسیده است.